

a 21066*

Chlor

213PL

WARBURG

18 0148037 0

F
E
H

4520

4741

DE MEDI

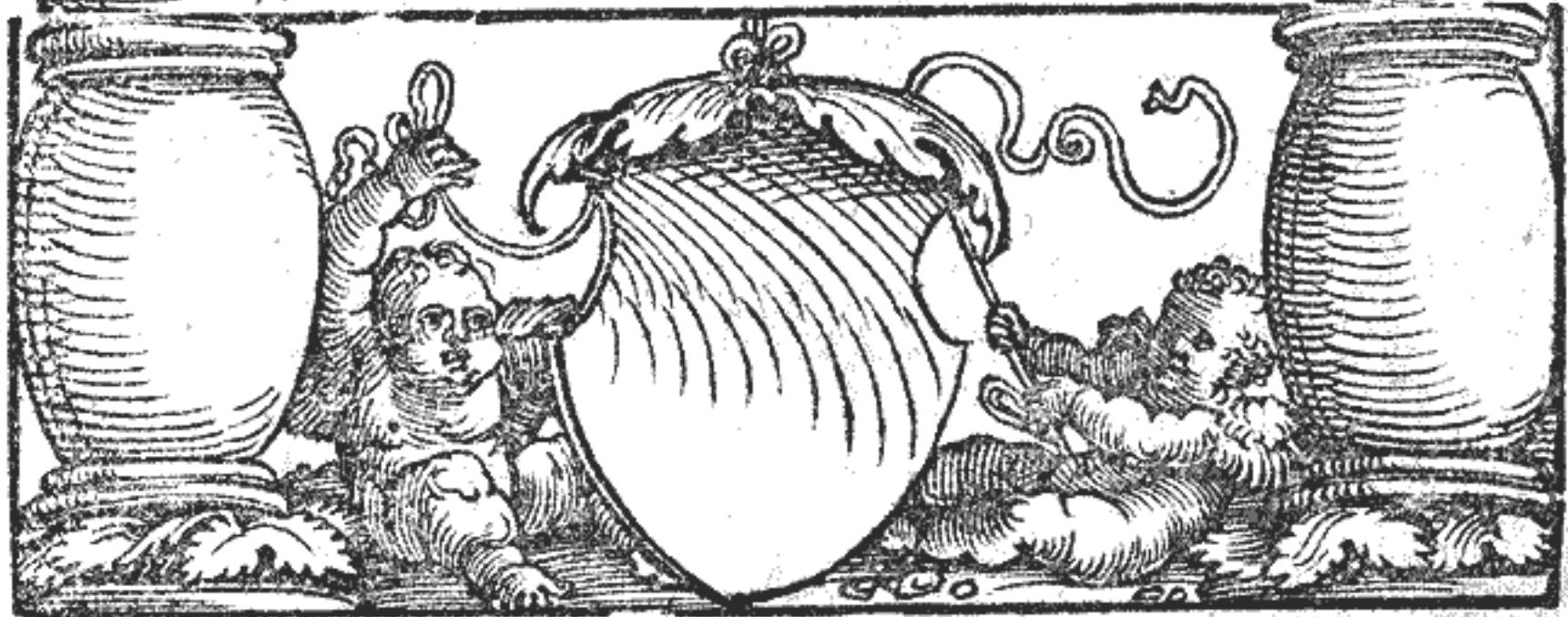
CIS ET INFIRMIS COLLE-

*ctanea in ordinem centiloquij
congesta.*

Authore Hieronymo Mamfredo cla-
riß. Philosopho, Medico,
Astrologo.

*Insuper in uigintiocto mansiones Lune,
deq; impedimentis eiusdem generali-
bus, Ioannis Schöneri Mathe-
matici collectanea.*

M. D. XXX.

CLARISSIMO

mo artium & Medicinæ doctori, domino Ioanni
Sebütz, Ioannes Schöner Mathematicus S.D.

Nemo est, doctor clarissime, qui ignoret, quam
præclara medendi ars existat, quantasq; gene-
ri humano utilitates asferre soleat, ac ideo merito sapi-
entis doctrinæ est obtemperandum, quæ iubet, ut medi-
cus honoretur propter creatorem suum altissimum. Cæ-
terum licet multa sint, sine quibus perfectus medicus es-
se non potest, potissimum tamen est, ut astrorum cura-
sum haud negligat, sed totius motus cœlestis rationem
exacte calleat, cum manifestius constet, q̃ quod negari
possit totam hanc molem infernam, ab influentia affici
superna, quod uel ex unius Lunæ incremento & de-
cremento palam conspici potest, cuius humiditate non
solum æstus marinus augetur & minuitur, sed & ani-
malia ac uegetabilia cuncta, illius imperio subiacere ui-
dentur: ita, ut præ cæteris longis infirmitatibus obno-
xi, Lunæ uim, aspectu uiciatam infelici, manifeste sen-
tiant. Quod & Ptolemæus non ignorauit, dum ait: Ma-
ior autem Lunæ uis est humectare. Et paulo post: Lu-
na mutatione manifesta corpora mutat. et licet Sol, Pla-
netæ, ac reliqua astra, quæ fixa uocantur, multum ad re-
rum inferiorum uariationem faciant, Luna tamen præ

A * omni

omnibus alijs, tanq̃ terre proximior, uires suas manifestius ostendit, dominiumq; tam in rebus inchoandis, q̃ perficiendis gerit. Vnde et Hermes inquit: A Luna omnis rei initium accipitur, finis autem à domus sue domino, quod quidem nec rei rustice gnaris est incognitum, quum nec terræ semina committant, nec plantant, non inserunt, non oçant, nisi Lunæ motum prius in consilium aduocent. Quod quum ita sit, quid de medico dicendum crit, qui contemptis aut neglectis astris, uel sanguinem deiecerit, seu medicamentum misauerit, aut porrexerit? Si enim infortunata Luna, aut infelicibus astris id facere ausus fuerit, sentiet profecto non sine magno suo dedecore, infirmi uero periculo extremo, q̃ imprudenter egerit. Quemadmodum nō parum se profecisse intelliget, si astrorum beneficio arti suæ adiumento fuerit, non solum in pharmacis administrandis, sed et præparandis, quod et Marsilius ille Ficinus non ignorauit, dum ait: Medicinas cœlesti adminiculo cōfirmatas, nequaquā negligendas esse, nisi uitam nostram negligere uelimus. Ego enim, inquit, frequenti iamdudum experientia comperum habeo, tantum interesse inter medicinas huiusmodi, atq; alias absq; delectu astrologico factas, quantum inter merum et aquam. His rationibus uir clarissime motus, et quia Hippocrates medicorum primæps his adstipulatur, hoc opusculum, quod præcipue de Lunæ tractat potestate, præstantiæ tuæ Doctor Clarissime dedicare uolui, ut haberes, quod in egrotorū

astra sequi posses, & obsequij mei monumentum certissi-
mum haberes. Bene uale uir prestansissime.

Nurembergæ ex ædibus nostris. Anno
dominicæ incarnationis

M. D. XXX.

LUNAE MAXIMAM POST SOLEM
esse uirtutem, Thome Venatorij
Carmen.

OMnia ui lucis superat Sol aureus astra,
Et terre uires prodit ubiq; suas.
Hinc gen9 omne hominũ, surgit, genus omne animantũ,
Quicquid & in stagnis nascitur æquoreis.
At quales diuersa Deus per pectora sensus
Excitet, instabili lumine Luna regit.
Omnia nascentis reparant à munere uires;
Implentur succo languida membra nouo.
Mox ubi decrescit uideas decrescere uires,
Nec qui per uenas defluat humor adest.
Quod reflui ostendunt magni maris undiq; fluctus,
Atq; arbos ælsi, quæ iuga montis amat.
Sepe salutaris succi perduntur in herbis,
Tempore crescentis quos rediisse uides.
Sepe senescentis Lunæ si cornua serues,
Corripuit ualidos pestis acerbæ uiros.

A 3 Tunc

Tunc Furijs locus est, tunc seruet turgida bilis,
Et timet extinctas curua podagra faces.

Quin fortuna ingens caelo expectatur ab ipso,
Si uideat natum Delia pulchra uirum.

At si parte alia uultu intueatur iniquo,
Promittit morbos inuida sepe graues.

Deniq; dat uarios hominum Latonia mores,
Ingenium, studium, robora, fata, neæm.

Quorum qui studio fugientia tempora ludit,
Is merito medici nomine dignus erit.

Iure igitur multis Medicum præstare uetustas
Credidit, (ut docto carmine Homere canis)

Iliad. 2. Ἰγὺς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων.

Quod largam exhaustis uiribus addat opem.

Magnus honos arti, magnus fauor, omnia magna,
Arte Machaonia nul prius orbis habet.

τέλος.

CLARISSIMI

MI MEDICI HIERONYMI MA

fredi, de medicis & infirmis Centi-

loquium.

Verbum I.

Quāvis medicina de se sciētia sit pfecta, Medicus tñ in opere suo sine Astrologia nō est pfectus.

Verbum II.

O quantus error est periti medici, astrorum cognitiōe penitus carentis, quoniam nec medicinarū exhibitio, nec phlebotomia, nec quodcumq; aliud opus eius recte fieri potest. Insuper neq; egritudinis natura, neq; quē finem illa consequi debeat, sine astrorum obseruatione perfecte potest cognosci. Vnde & Aegyptiorū antiquiores scientie medicinali Astrologiam adiunxerūt, ut utraq; via proadentes in suo opere certorem finem attingerent.

Verbum III.

Bonus medicus erit ille, in cuius natiuitate Mars & Venus fuerit corporaliter, uel aliquo beneuolo aspectu coniuncti, similiter Venus & Mercurius. Pfectus autē medicus erit ille, in cuius natiuitate Mars & Venus iuncti fuerint in sexta.

Verbum IIII.

Magnus erit prosep error Astrologi in interrog

A 4 nomb.

tionibus de infirmo, non septimum & eius dominus fuerint impedita. Differas igitur interrogationem, aut non loquaris super illam timore erroris.

Verbum V.

Cum in interrogationibus de infirmo, aut in principijs egritudinum fuerint septimum & eius dominus impediti, remoue mediam ab egroto.

Verbum VI.

Cum in natiuitate aliquis fuerit luna in coniunctione aut maleuolo solis, & in aliquo angulo mixta stellis nebulosis, significat morbos inseparabiles in oculis. Et si luna in eodem signo cum sole, uel in signo opposito fuerit, & in aliquo angulo, & infortune de maleuolo eis associantur. Siquidem uespertinales à luna, & matutinales à sole, amittet natus utrunq; oculum. Et si solum unum luminare ab infortunis suo modo hoc patitur, alterum oculum tantum amittet. Et deterius ex angelis, est ascendens & septimum, & oppositio de aspectibus.

Verbum VII.

Si ambo luminaria fuerint in sexta infortunata, natus sine aliqua dubitatione cecabitur. Et si unum tantum, in uno oculo solum patitur. Similiter erit, si aliquod luminare fuerit dominus sexte, & infortunatum. Et universaliter, non poterunt oculi eius eludere grande nodum, in cuius natiuitate fuerint luminaria impedita.

Verbum VIII.

Quando

Quando luminare temporis iunctum fuerit corpora-
liter cum aliqua infortuna, uel post luminare temporis,
ascenderit aliqua infortuna, cecabitur natus. Et si hoc in-
fortunium fuerit in angulo, uel cum eis fuerit dominus
ascendentis, cecabitur in pueritia. Et si non fuerit in an-
gulo, nec cū domino ascendetis, cecabitur in senectute.

Verbum IX.

Quando signum sexte domus fuerit Libra, et Mars
in eo, dolores significat oculorum.

Verbum X.

Cum fuerit malus orientalis, significat impedinen-
ta, de quibus non speratur curatio. Et cum fuerit occiden-
talis, aegritudines significat, de quibus speratur sanatio.
Et maius est infortunium Saturni, cum fuerit in signis
masculinis, et Martis in femininis.

Verbum XI.

Natus tunc erit surdus, quando fuerit dominus sex-
ti Mercurius, et de maleuolo infortunatus à Saturno,
maxime uero si fuerit in sexta. Similiter erit auditu da-
mnatus ille, in cuius natiuitate fuerit Iupiter et Saturnus
claustrati super terram, scilicet in locis malis retrogradi
uel combusti.

Verbum XII.

Impedimentū Mercurij à Saturno, est impedire lin-
guam. Detrius autem, quando corporaliter coniungun-
tur, maxime uero in ascendente uel septimo, et in eodē
signo cum sole, et Mercurius fuerit occidentalis, aut cū
A 5 fuerit

fuerit Mercurius super terram corporaliter coniunctus Saturno, aut de maleuolo, & in signo muto, fueritq; infortunatus, scilicet in loco malo, retrogradus uel combustus, & peregrinus, erit similiter lingua damnatus, aut mutus.

Verbum XIII.

Damnabitur in olfactu ille, aut morbos patietur in naribus, in cuius natiuitate Mars & Venus super terrā fuerint impediti.

Verbum XIII.

Non amittet sensum, neq; intellectum, in cuius natiuitate luna iuerit ad Mercurium, aut aspectum eius.

Verbum XV.

Epileptici sunt hi, in quorum natiuitatibus Luna et Mercurius non complectuntur adinuicem, neq; ullus eorum cum ascendente. Et cum hoc fuerit Saturnus in natiuitatibus diurnis, significator qualitatis animæ, & in angulo, et in nocturnis Mars. Et signa facientia epilepsiā maxime sunt Sagittarius & Gemini. Amentes autem sunt eodem modo, præter quod Saturnus est in angulo in nocturna, et Mars in diurna, maxime uero, si in Cancro, Virgine, uel Piscibus fuerit. Demoniaci autem sunt, quando cum hoc quod nuper dictum est, Saturnus fuerit dominus loci Lune, & Luna sub radijs, aut Mars dominus loci Lune, & Luna in opposito Solis, maxime autem in Sagittario & Piscibus.

Verbum XVI.

Luna

Lunatici uel fatui, aut homines leuis cerebri etiam erunt hi, in quorum natiuitatibus fuerit Mars in angulo terre, in maleuolo Solis, aut Mercurius cum Saturno in ascendente in opposito Martis uel Mercurij, aut Luna cum Marte in ascendente in opposito Saturni, aut Luna et dominus ascendentis cum Mercurio infortunata à Marte. Aut Luna in ascendente in quadratura Saturni à medio cœli et opposito Mercurij, aut Luna separata à Saturno, et coniuncta Marti, uel separata à Marte, et coniuncta Soli, aut Mars inter Solem et Lunam in eodem signo. Aut Luna addens lumine, infortunata à Marte, in Sagittario uel Piscibus, aut Sol in opposito ascendentis, in termino infortune, ab ambabus infortunis impeditus, et non inspectus à domino domus sue. Aut Luna et Sol infortunati in sexto uel in septimo in eodem gradu, aut ambæ infortune in ascendente in opposito Mercurij, et in omnibus his sint fortune absentes.

Verbum XVII.

Quando Iupiter et Sol fuerint in natiuitate damnati, sensus et intellectus damnationem significant.

Verbum XVIII.

Sol est sicut calor naturalis, uirtutes corporis custodient, et Luna est significatrix corporis. Cū igitur hæc luminaria in natiuitatibus damnata fuerint, infortunis super ea eleuatis, damnamentum et debilitatem totius corporis faciunt.

capitulum

Verb.

Verbum XIX.

Cum fuerint infortune in angulis, & luminaria eis corporaliter applicuerint, aut in earum opposito, gibbositatem, uel claudicationem, aut aliauius membri destructionem significant, maxime si Luna in altero nodorum fuerit, aut in signis infirmantibus, que sunt, Aries, Taurus, Cancer, Scorpio & Capricornus, & adhuc magis in initio uel fine signi.

Verbum XX.

Cancer, Capricornus, Scorpius & Pisces, infirmitates generant, que corrodingo incedunt, ut impetigines, excoiationes, scrophulas, phistulas, caneros & lepras & similia. Similiter morpheati, leprosi & canerosi sunt, in quorum natiuitatibus Luna separatur a Sole, & coniungitur Saturno sine aspectu fortune. Aut Luna in ascendente cum Saturno & Marte in aliquo signo aqueo. Aut Iupiter uel Venus fuerit dominus sexti, & ab aliqua damnatus infortune. Similiter cum Luna fuerit infortunata in aliquo punctoru equinoctialium, aut solstitialiu, accidet morphea, uel impetigo, uel lentigo & similia.

Verbum XXI.

Artetici, podagrici, & dolorem iuncturarū patientes, sunt, in quoru natiuitatibus Saturnus uel Mars fuerit in sexto, uel in duodecimo, infortunans dominū sexti, maxime si sextū fuerit Capricornus, Aquarius uel Pisces. Et uniuersaliter, quando Saturnus uel Mars in aliquo

aliquo predictorum signorum fuerit, debilitatē uel ad
quos morbos in partibus inferioribus ab inguinibus si-
gnificat.

Verbum XXII.

Paralitici, et qui se mouere non possunt, aut tremu-
li sunt, in quorū natiuitatibus Luna fuerit in angulo cū
Saturno, et Saturnus sub radijs combustus. Similiter,
quando sextum et dominus eius infortunantur à Satar-
no sine radio fortune.

Verbum XXIII.

Stomachici sunt, in quorum natiuitatibus Mars et
Saturnus fuerint in sexto uel duodecimo infortunantes
Lunam, uel dominū ascendētis, maxime uero, si signū
sextū fuerit Cancer. Similiter, quando Sol fuerit sub ter-
ra infortunatus, et Luna de nocte, maxime uero in se-
xti. Epatici uero sunt, quorū Iupiter fuerit dominus se-
xti ab infortunis de maleuolo inspectus. Aut Luna do-
mina sexti fuerit infortunata à Marte. Similiter, si domi-
nus ascendētis et Luna ambo infortunentur à Marte.
Aut cū Mars sub terra fuerit infortunatus, et fellis da-
mnamentū facit Meracrius infortunatus sub terra.

Verbū XXIIII.

Splenetici sunt, qui habent Lunam dominā sexti, in-
fortunatā à Saturno. Aut fuerit dominus ascendētis in-
fortunatus in septimo, aut Saturnus dominus ascenden-
tis infortunatus à Marte, aut quomodocūq; Saturnus
infortunatus sub terra. Pulmoniāci, Pthifici, et suffoca-
tionem

tionē anhelitas habentes, aut circa pulmonē dolores,
Lunā habent in angulo terre coniunctā Marti uel Sa-
turno, aut ab eis infortunatā. Similiter, si Venus fuerit
domina sexti infortunata in signo igneo. Corda uero
et debiles cordis sunt, in quorū natiuitatibus Sol fuerit
dominus sexti, aut dominus partis infirmitatis et ipse
infortunatur.

Verbum XXV.

Venus infortunata à Saturno, dolorē testiculorū facit
maxime si fuerit in ascendente. Similiter Venus cū Mar-
te in octauo. Aut Luna, Venus et Mars iuncti in male-
uolo Saturni. Impotens coitus erit ille, qui habuerit Ve-
nerem iunctā Saturno, maxime in decimo uel octauo,
aut Lunam iunctā Saturno in maleuolo Veneris, aut Sa-
turnū in sexto uel duodecimo in signo humido infortu-
nantem Venerē. Sterilis uero et impotens impræ-
gnationis, si fuerit fœmina, et habens Lunā et Venerē in
signo sterili infortunatas à Marte et Saturno. Aut sit Sa-
turnus in septimo uel decimo infortunans Ionē et Lu-
nam, aut Venus fuerit cum Saturno, et Luna in sexto
uel duodecimo infortunata. Et si fuerit masculus, Satur-
nus in ascendente in opposito Veneris, aut Venus in si-
gno sterili infortunata à Saturno, aut Venus in domo Sa-
turni maxime infortunata ab eo. Et qui habuerit Vene-
rē coniunctā Mercurio, et ambo sub radijs, castrabitur.

Verbum XXVI.

Emorroides uel morbos ani patiuntur, qui Saturnū
uel

uel Martem habuerint in septimo, aut dominum ascen-
dentis in septimo cū Marte, uel de maleuolo ab eo, aut
fuerit dominus ascendentis infortuna, et ipse in septi-
mo, sine radio fortune. Aut Saturnus in ascendente in
opposito Martis, aut Mars in Scorpiōe sine aspectu for-
tune, aut Luna domina sexti in septimo, maxime in
fortuna. Disinteriam uero et dolorem intestinorum ex
uentositate sustinebunt hi, in quorū natuitatibus Mars
fuerit in ascendente, et in Scorpione sine aspectu fortu-
ne, aut Mars de die cum cauda in quarto uel septimo,
aut Saturnus cum cauda in septimo.

Verbum XXVII.

Maius infortunium Lune à Marte est, cum fuerit au-
cta lumine, et à Saturno cum fuerit diminuta. Time er-
go super infirmum, cum in principio ægritudinis fuerit
Luna sic infortunata, maiusq; infortunium Martis ad si-
gnificatores: potentiorq; est in infortunando, cum fuerit
in signis masculinis, orientalis, et de die, et e contra in
Saturno. Et hoc modo erit augmentum prosperitatis,
Iouis in septentrione, et Veneris in meridie.

Verbum XXVIII.

Ascendens et Aries habent caput. Secunda domus et
Taurus, collum et guttur. Tertia et Gemini, manus, bra-
chia et humeros. Quarta et Cancer, pectus, pulmonē,
mamillas, et stomachum. Quinta et Leo, cor, epar,
splenem et ilia. Sexta et Virgo, intestina, gracilia et zir-
bum. Septima et Libra, intestina grossa, umbilicum
et cæ-

et cetera, quæ in uentre inferiori continentur. Octaua et Scorpio, renes, uesicam, genitalia, anum, femora, nates, testiculos et uuluum. Nona et Sagittarius, supremam coxarum medietatem cum parte testiculorum. Decima et Capricornus, inferiorem partem coxarum et genua. Undecima et Aquarius, crura. Duodecima et Pisces, pedes. Et prima pars signi, primam partem membri possidet. Secunda uero secundam, et tertia tertiam. In membro igitur illo erit ægrotudo, in cuius signo uel domo fuerint dominus ascendens, aut significator, uel Luna infortunati. Similiter et sextum et dominus sexti, et si fuerint infortunati supra terram, erit ægrotudo in parte dextra, et si sub terra, in parte sinistra.

Verbum XXIX.

Arietis morbi sunt, epilepsia, aurium, narium, oculorum, dentium ac oris dolores, et ceteræ eorum ægrotudines, scabies, impetigo, serpigo, pustule, et uestigia malarum in facie. Tauri sunt omnes ægrotudines colli et gutturis, sicut scrofule, squinantes et cetera apostemata ibi nascentia. Gemini sunt ægrotudines ex sanguine, maxime in manibus, brachijs, et humeris. Cancris morbi sunt, pruritus, scabies, lepra, punctiæ faciei, depilatio et paucitas barbe, pustule, impetigo et serpigo. Leonis morbi sunt hi, qui in corde et diafragmate sunt, et in ceteris membris, quæ possidet Leo. Virginis morbi, qui in uirbo et intestinis gracilibus sunt. Libræ morbi sunt, urinae retentio, fluxus sanguinis inferior, et tenebrosi.

nebrofitates oculorum. Scorpionis morbi sunt, oculorū impedimenta, tinea, canar, lepra, scabies, punctura faciei, pustule, impetigo, serpigo & depilatio. Et uniuersaliter omnes morbi membrorum urinae & genitalium que possidet Scorpio. Sagittarij morbi sunt, cecitas, febris, casus ab alto, et morbi ex bestijs aduenientes, membrorum abscisio, & morbi, qui fiunt in coxis. Capricorni morbi sunt, scabies, pruritus, lepra pustule, impetigo, serpigo, mutitas, surditas, febris melancholica, caligo oculorum, & morbi, qui coxis & genibus adueniunt. Aquarij morbi sunt in tibijs contingētes, ictericia, nigra melancholia, & uenarū incisio. Piscis uero morbi sunt in pedibus aduenientes, scabies, pruritus, lepra pustule, impetigo & serpigo. Cum igitur aliquod horum acciderit in sexta, uel Luna aut pars fortune, aut dominus ascendens, uel significator in aliquo horum signorum fuerit infortunatus, erit egritudo de manerie & natura illorum. Distingue ergo inter ea, ad sciendū egritudinis naturam.

Verbum XXX.

Cum Saturnus dederit egritudinem, erit egritudo ex frigidityte. Cum uero Mars uel Sol, erit egritudo ex caliditate & siccitate. Discurrere igitur in omnibus signis hoc modo, & scies, à qua infortuna significatores infortunentur, ad sciendum membrorum egritudines egritudinumq; naturas.

Verbum XXXI.

B Non

Non obliuiscaris etiam laborum, quos habent Planete in signis secundum Aegyptios. Quia in Ariete Saturnus habet pectus, Iupiter cor, Mars caput, Sol testiculos & coxas, Venus pedes, Mercurius tibias, Luna genua. In Tauro Saturnus cor, Iupiter uentrem, Mars collum, Sol genua, Venus caput, Mercurius pedes, Luna tibias. In Gemini Saturnus uentrem, Iupiter inguina, Mars spatulas & manus, Sol crura, Venus collum, Mercurius caput, Luna pedes. In Cancro Saturnus inguina, Iupiter uerenda, Mars pectus, Sol pedes, Venus manus & humeros, Mercurius collum, Luna caput. In Leone Saturnus uerenda, Iupiter testiculos & coxas, Mars cor, Sol caput, Venus pectus, Mercurius manus & humeros, Luna collum. In Virgine Saturnus testiculos & coxas, Iupiter genua, Mars uentrem, Sol collum, Venus cor, Mercurius pectus, Luna manus & humeros. In Libra Saturnus genua, Iupiter tibias, Mars inguina, Sol manus & humeros, Venus uentrem, Mercurius cor, Luna pectus. In Scorpione Saturnus tibias, Iupiter pedes, Mars uerenda, Sol pectus, Venus inguina, Mercurius uentrem, Luna cor. In Sagittario Saturnus pedes, Iupiter caput, Mars testiculos & coxas, Sol cor, Venus uerenda, Mercurius inguina, Luna uentrem. In Capricorno Saturnus caput, Iupiter collum, Mars genua, Sol uentrem, Venus testiculos & coxas, Mercurius uerenda, Luna inguina. In Aquario Saturnus collum, Iupiter manus & humeros, Mars tibias, Sol

Sol inguina, Venus genua, Mercurius testiculos & co-
xas, Luna uerenda. In Piscibus Saturnus manus et hu-
meros, Iupiter pectus, Mars pedes, Sol uerenda, Ve-
nus tibias, Mercurius genua, Luna testiculos & co-
xas.

Verbum XXXII.

Saturnus de membris hominis, habet interiora au-
ris, splenem, stomachum et uesicam. De humoribus me-
lancholiam, cum fuerit ascendens ad augem in ecentri-
co & phlegma acre, cum fuerit descendens. De egritu-
dinibus habet pthisim, catharrum, parelisin, hydropi-
sin, quartanam, ethicam, podagram, morpheam, leprā,
cancrum, solutionem uentris, spleneticam passionem,
ceterosq; morbos, qui frigiditatis occasione proueni-
unt. De uirtutibus habet uirtutem retentiuam.

Verbum XXXIII.

Iupiter de membris hominis habet tactum, pulmo-
nem, costas, cartilagineas. De humoribus, sperma & san-
guinem. De morbis, peripleumoniam, squinantia, pleu-
resim, apoplexiam sanguineam & spasmus, cepha-
lalgiam, chardiacam, ceterasq; egritudines, quae oc-
casione uentositatis & sanguinis, maxime peccatis, in
quanto proueniunt. De uirtutibus habet digestiuam &
augmentatiuam ac nutritiuam.

Verbum XXXIII.

Mars de membris habet aurem cum loue particeps,
fel, renes, uenas, testiculos & dorsum, per quod defluit-

B 2 sperma

*sperma et epar. De humoribus cholera. De morbis, fe-
brem tertianam, causen, epigma, emigraneam, crisipi-
lam et pustulas cum rubore et asperitate ac foeditate,
ignem sacrum, pauorem et cogitationes horribiles in-
quietantes, aborsum, appetitumq; carniū putrida-
rum, et uniuersas egritudines ex calore et siccitate
proueniētes. De uirtutibus habet irascibilem et at-
tractiuam.*

Verbum XXXV.

*Sol de membris habet oculum dextrum, maxime in
uiris, cor, cerebrum et medullam, femora et neruos.
De morbis habet lesionem oris, fluxum reumatis ad
oculos, et infirmitates calidas et siccās. De uirtutibus ha-
bet uirtutem uitalem.*

Verbum XXXVI.

*Venus habet de membris odoratum, sperma cum Io-
ue particeps, spinam dorsi, anchas, nates, lumbos, ma-
tricem et uuluum cum Luna particeps, renes, uentre-
m, pectinem, umbelicam et omnia genitalia, carnem atq;
pinguedinem. De morbis habet frigiditatem et humidi-
tatem epatis, stomachi, et cordis, apostemata humida, fi-
stulas et humorum superfluitates, et praecipue morbos
frigidos et humidos circa genitalia. De uirtutibus ha-
bet appetitiuam.*

Verbum XXXVII.

*Mercurius de membris habet linguam, memoriam
et partem cogitationis, sel et nares. De morbis habet
pertur-*

perturbationem mentis, cogitationes horribiles, inquietudinem animi, maniam, melancholiam, epilepsiam, tussim, abundantiam sputi, et quandoque habet morbos, qui ex superflua siccitate proueniunt, et damnamentum in felle. De uirtutibus cogitatiuam habet.

Verbum XXXVIII.

Luna habet de membris, gustum, deglutionem, stomachum, uentrem, pudenda mulierum et oculum sinistrum, et secundum aliquos cerebrum et pulmonem. De morbis habet paralysin, obliquitatem uultus, membrorum commotionem, et ceteros morbos, qui ex opilatione neruorum proueniunt, et epilepsiam, apoplexiam, et quicquid fuerit ex frigore et humiditate. De uirtutibus habet naturalem et expulsiuam.

Verbum XXXIX.

Significator occidentalis chronicas, orientalis uero, nouas aegritudines demonstrat. Considera ergo separationem Lune à Planetis, et hoc deservit in interrogationibus.

Verbum XL.

In cuius natiuitate fuerit ascendens Taurus uel Scorpio, ipse erit causa suarum aegritudinum, et frequenter infirmabitur ex inordinato regimine.

Verbum XLI.

Quinta domus cum eius domino, epatis dispositionem ostendit, à qua urinae sumuntur significationes, non obliuiscaris ergo,

Verbum XLII.

Prima hora dici, usq; ad tres horas temporales, est sanguinis. Secūda alie tres horæ sunt cholera rubra. Tertia tres horæ, sunt cholera nigra. Et ultima tres horæ, sunt phlegmatis. Similiter et in nocte. Eodē quoq; modo est in quartis mensis lunaris, et in quartis anni.

Verbum XLIII.

Cum fuerint ascendens ☾ Luna damnati, ☾ eorum domini salui, erit ægrotudo in corpore, ☾ non in spiritu. Et si fuerint ascendens ☾ Luna salui, ☾ eorum domini damnati, erit ægrotudo in spiritu, et non in corpore. Et hi omnes, si fuerint damnati, erit ægrotudo in utroq;. Similiter, si infortuna aspexerit ascendens et nō Lunam, erit infirmitas in spiritu, et non in corpore. Et si e contra, erit infirmitas in corpore, et non in spiritu. Et si utrunq; aspexerit, erit infirmitas in utroq;.

Verbum XLIII.

Sexti dominus in ascendente uel decimo collocatus, morbum manifestū denūciat. In septimo uero uel quarto, occultum, pariterq; in nono uel undecimo, manifestum. In alijs uero locis, occultum.

Verbum XLV.

Planeta retrogradus, longitudinem ægrotudinis, ☾ corporis consumptionem facit. Statio planetarum, uomitum ☾ emigraneam. Planeta uero combustus, mortem. Casus autem ☾ detrimentum Planetæ, malum ☾ pericula

periculum in egritudine adducit. Cum igitur dominus ascendens, uel almuten, aut Luna alicui applicant Planete, iudica in eis secundum statum Planetarum, quibus applicant.

Verbum XLVI.

Signa mobilia, mutationem infirmitatis faciunt, eam q; facile remouibilem reddunt. Signa fixa, longam & durabilem, tardeq; mutabilem & remouibilem. Communia uero recidiuam, & quod plus est una. Considera igitur signum sextæ domus, & signum, in quo fuerit dominus eius, & dominus uel almuten ascendens et Luna infortunati, et iudica secundum quod inueneris.

Verbum XLVII.

Luna propria est corpori, propter consimilitudinem in operatione. Cum igitur in inuasionem egritudinis fuerit infortunata, periculosum utiq; et timendum. Commisce igitur significationes domini ascendens ac significationibus Lune de bono & malo.

Verbum XLVIII.

In morborum principiis, si fuerit Luna in loco alicuius infortunæ natiuitatis uel quadraturæ, aut oppositi eius, erit egritudo difficilis ualde, & multo ualidius. Si Luna etiam in initio egritudinis ab eadem infortuna fuerit damnata, e contra uero erit egritudo leuis, si loco infortunæ fuerit fortuna, nisi egritudinis complexio cum illa fortuna conuenerit, & hoc dic, postquam noueris quantitatem egritudinis.

Verbum XLIX.

Cum in initio ægritudinis Luna fuerit in sexta natiuitatis, aut quarta, septima, octaua, uel duodecima, et in utroq; tempore ibi fuerit infortuna, aut maleuoli in fortune aliauius radij, mortem omnino denunciat, nisi fortuna, uel fortune radius in eo loco, in altero duorum temporum extiterit.

Verbum L.

Cum Luna in principio ægritudinis in loco suo natiuitatis fuerit, et à maleuolo infortunata, aut à domino triplicitatis primo anguli terræ natiuitatis, grande utiq; periculum ostendit. Deterius uero, si etiam in radiæ tale supra Lunam occiderit infortunium.

Verbum LI.

Cum fuerit ascendens infirmitatis contrariū aut inimicam figuræ natiuitatis, scilicet, septimum, octauum, quartum, sextum, aut duodecimum, et non peruenierit annus revolutionis ad illam figuram, pessimum erit.

Verbum LII.

Si Luna in principio ægritudinis ad locum applicuerit Solis natiuitatis, et antequam ad quadraturam Solis applicet, fuerit in signo suo natiuitatis, facilitatem ægritudinis ostendit.

Verbum LIII.

Non nocet fortunatis affectus malus, sicut non prodest infortunatum affectus bonus, nisi fuerit cum receptione.

Verbum

Verbum LIIII.

O quantus timor erit super infirmum, cum fuerint hora interrogationis uel inuasionis egritudinis luminaria sub terra. Vita enim omnium animantium est secundum gradum Solis & Lune.

Verbum LV.

In interrogationibus de infirmis, da ascendens et dominum eius, aut almuten in figura, infirmo. Septimum uero et eius dominum, medico. Decimum et eius dominum, medicinae. Quartum et eius dominum, fini, quem habebit infirmus & infirmitas. Et a sexto et eius domino, scies infirmitatem. Et ab octauo et domino eius, mortem. Et iudica secundum statum uniuscuiusque horum in significatione eius.

Verbum LVI.

Si Luna & Sol ac almuten, uel dominus ascendens fuerint salui, domino octauo non associati, sine dubio liberabitur aeger. Similiter, si duo ex his tales fuerint, & si e contra, morietur.

Verbum LVII.

Cum almuten uel dominus ascendens fuerit in suo casu infortunatus & combustus, cum haec quidem tria testimonia simul iuncta fuerint, aut duo ex his, mortem designat, & deterius est, ut sit ingrediens sub radijs.

Verbum LVIII.

Quando significator fuerit debilis, et dominus octauae fortis, horrendum ualde. Similiter, quando dominus

octauæ infortunat dominum ascendens. Aut quando dominus ascendens fuerit in octaua, & dominus octauæ in ascendente, fortunis non aspicientibus. Pars etiam fortunæ infortunata, malum portendit.

Verbum LIX.

Si dominus ascendens fuerit in octaua receptus à domino octauæ, nec ipse recipiat eum, liberat post desperationem.

Verbum LX.

Timendum est ualde super infirmo, cum dominus ascendens & Luna applicant Planetæ existenti infra terram, sperandum autem, si applicant Planetæ existenti supra terram.

Verbum LXI.

Octauæ domino cardinem mediæ cæli permeante, domino quidem ascendens sub terra quomodocumq; timendum.

Verbum LXII.

Verendum est ualde, si in ascendente uel octauo, aut cum eorum dominis fuerint maleuolæ stellæ, & si beneuolæ, omnino securum.

Verbum LXIII.

Beneuolis receptis non obest adustio neq; Lunæ. Receptio enim, est magnum quid, multa mitigans mala. Considera igitur in omnibus receptionem Planetarum, si rectum dare uis iudicium.

Verbum LXIII.

Si Luna

Si Luna uelox arsu & crescens lumine, de beneuolo domino ascendens applicuerit, sub terra existenti, maxime cum receptione salutem accelerat, quanto magis si domino ascendens applicuerit, quod existat supra terram.

Verbum LXV.

Si dominus ascendens fuerit in sexto, aut dominus sexti in ascendente, ægritudinis longitudinem et laborem denunciat. Hoc idem facit applicatio domini ascendens corporalis, aut de maleuolo cum domino sexti, aut e contra. Et si de beneuolo, cito futuram salutem ostendit. Et infortunium domini duodecimi ad ascendens, et dominum ascendens est, sicut infortunium domini sexti, licet non tantum, dominus enim sexti, macerat et deficiat, et quasi in defectum propellit.

Verbum LXVI.

Cum fortunæ fuerint potentes et uictrices, iudica bonum, cum uero infortunæ, malum.

Verbum LXVII.

Applicatio domini quarti corporaliter, uel ex maleuolo ad dominum octauum, longitudinem ægritudinis, & tandem mortem significat, si dominus quarti fuerit infortuna. Si uero fortuna, aut de beneuolo ad inuicem applicent, finis erit bonus.

Verbum LXVIII.

Cum dominus ascendens infortunatur à domino secundi

secundi, non nisi egrum, cum magnis expensis, liberari aut mori designat. Et uniuersaliter à cuiuscunq; domus domino infortunetur, infortunium de natura illius domus egro superueniet.

Verbum LXIX.

Non debet medicus de infirmo confidere, donec Luna uel dominus ascendens non transierint planetam combustum, aut planetam ingrediens casum uel detrimentum suum. Et si ambo significatores fuerint in hoc damnamento, mors omnino expectanda.

Verbum LXX.

Cum fuerit Sol in ascendente, salutem largitur infirmo. Et si fuerit in sexta, remouet egritudinem. Et si comburerit dominum octauæ, uincit infirmitatem et mortem, et sanabit infirmum, est enim Sol candela cœli, et spiritus clarificans et ornans signa in quibus est, et comburens inimicos uitæ.

Verbum LXXI.

Non iudices mortem infirmo, si Iupiter iungitur Soli, quamuis dominus ascendens applicuerit domino octauæ.

Verbum LXXII.

Si Luna uel dominus ascendens applicuerit domino octauæ, uel eius maleuolo radio, aut e contra, fueritq; dominus octauæ fortuna, longitudinem egritudinis et laborem, sed non mortem significat. Si uero infortunata, omnino mortem, nisi Iupiter Soli uel Lunæ fuerit.

coniunctus.

Verbum LXXIII.

Non poterit euadere infirmus, quando luminare temporis & almuten ascendens fuerint damnati à domino octauis, uel à domino quarti.

Verbum LXXIII.

Cum in exitu Lune de combustionem inceperit aegritudo, augebitur quidem, donec uenerit ad oppositionis gradum.

Verbum LXXV.

Cum dominus ascendens fuerit in octaua infortunatus, seipsum interficiet ex malo regimine et mala cura.

Verbum LXXVI.

Indorum regula talis est: Numera annos ab hora natiuitatis usq; ad principium aegritudinis, & in nato, qui steterit in utero nouem mensibus, multiplica predictos annos per quinque, & diuide per nouem. Et si steterit in utero per septem menses, accipe pro quolibet anno unum diem, & diuide per septem. Aut numera signa, quae sunt inter Solem & Lunam in natiuitate, & per hunc numerum diuide predictos, & si aliquid remanserit post diuisionem, euadet: & si nihil, morietur.

Verbum LXXVII.

In morbis quidem sunt dies & horae, quibus declarantur mutationes eorum ad bonum uel ad malum uelociter. Et sunt dies critici seu pugnae, & hoc erit, cum Luna ad quadraturam uel oppositum sui loci initij aegritudinis

tudinis peruenerit. Vnde fit, ut septimus, decimusquar-
tus & uigesimus uel uigesimus primus dies cretici à me-
dicis appellentur. Dies autem iudicatiui, quibus iudici-
um sumitur, ad creticos dies de salute aut morte, mor-
tisue periculo, sunt medietates quadratorum, ideo fit,
ut quartus, undecimus et decimusseptimus dies iudica-
tiui numerentur. Et hic accipitur quadratura uel aspe-
ctus per circulum directum, & non per gradus equa-
les, & hoc erit, si processerit aegritudo secundum qua-
litatem naturalem, & non acciderit error, qui distur-
bet infirmum. Cum igitur in principio aegritudinis in-
ueneris in predictis locis fortunam, tam de fixis, q̃ de
erraticis, alterationem prosperam significabit. Si uero
infortunam, alterationē aduersam, nisi fuerit ipsa infor-
tuna aegritudini cōtraria, et fortuna ei similis. Et Lu-
na in his angulis semper significat morbos acutos, &
Sol prolixos.

Verbum LXXVIII.

Tēpus mortis, aut deteriorationis infirmi erit, cū si-
gnificator aut Luna peruenerit ad corpus uel radios
maleuolos infortune concordantis cum aegritudine,
aut cum peruenerit ad gradum octauæ, uel ad domi-
num eius, aut ad dominum sextæ uel duodecimæ. Aut
numera gradus, qui sunt inter significatorem et infortu-
nantē Planetam, cui applicat, et da dies, menses uel an-
nos. Cum enim fuerit significator inter ascendens & de-
cimum, erunt dies uel horæ, & cum inter decimum &
septi

septimum, erunt septimane uel menses. Cum uero inter septimum & quartum, erunt anni, secundum quod fuerint signa mobilia, communia uel fixa. Et Saturnus cuilibet gradui dat mensem uel annum, Mars uero diem uel mensem. Et si significator tendit ad combustionem, tempus mortis erit in gradu combustionis, et qualibet die, qua Luna applicuerit infortunæ concordati cū egritudine, fortificabitur infirmitas, maxime si Luna fuerit in termino infortunæ, è contra uero de applicatione significatoris, et Lune ad fortunā, quæ non est similis egritudini pro melioratione et salute.

Verbum LXXIX.

Cum in egritudinis principio Luna fuerit infortunata, tunc morietur uel deteriorabitur aeger, cum iterum Luna ad illam infortunam, uel eius radium applicuerit. Et si fortuna in nullo duorum temporum Lunam aspexerit, proculdubio non euadet, è contra uero de fortuna, et fortunæ radijs dicendū, ad salutem uel meliorationem infirmi.

Verbum LXXX.

Si inter dominum ascendens et dominum octauū, fuerit applicatio de beneuolo, domino quidem octauū existente infortuna, periculosum et timendum, sed non mortale, nisi aliæ diuersæ conarrant constellationes.

Verbum LXXXI.

Humiditates corporum in prima & tertia quarta accidunt

cedunt, in secunda uero et ultima quarta recedunt. Quo
fit, ut deteriora sint uulnera & incisiones factae in pri
ma & tertia quarta, q̄ in secunda & ultima.

Verbum LXXXII.

Præcaueat medicus in prima uisitatione infirmi ab
hora Saturni & Martis. Si enim accesserit in hora Sa
turni: morietur infirmus, aut grandes anxietates & tar
ditates patietur medicus in curando infirmum, nec eum
sanare poterit, nisi forte usq; ad desperationem. Et si in
hora Martis accesserit, erunt lites et dedignationes in
ter eum & infirmum, & modicum lucrum. Hora uero
Iouis & Veneris, multum laudantur. Aliae uero horae
sunt mediocres.

Verbum LXXXIII.

Signa terrea in aegritudinibus chronicis commendan
tur, maxime uero Taurus. Pone igitur Lunam in aliquo
ex eis, & in angulis, & penitus non applicet Saturno,
nec eius radijs. Et cum fuerit infirmitas à stomacho su
pra, incipe curam, Luna in Ariete, Tauro, Gemini uel
Cancro. Et si à stomacho ad tibias, sit Luna in Leone,
Virgine, Libra uel Scorpione. Et si in inferiori parte
corporis, sit Luna in alijs signis, & semper sit Luna
fortunata, & ab infortunijs salua.

Verbum LXXXIII.

Melior est extractio sanguinis cum uentosis in se
cunda medietate Lune, & in phlebotomia in prima me
diate. Et non est bona phlebotomia Luna in Gemini,
sicut

sicut non est bonum uti uentosis, Luna in Tauro, maxime his signis ascendentibus. Et melius signum pro uentosando, est signum aëreum uel igneū, ut sit Luna in eo, & ascendens sit illius natura.

Verbum LXXXV.

Caue cum phlebotomas, ne Luna sit in signo communi, quoniam aut phlebotomator percutiet uenam plus una percussione, aut erit necesse minui alia uice ad modicum tempus. Præterea caue, ne Luna applicet Marti per corpus, uel de maleuolo, ne forte uena ultra modum uulneretur, & sanguinis fluat multitudo. Non est tamen malum, ut ei applicet de bencuolo. Et similiter caue, ne quomodolibet applicet Saturno, quia aut sanguis non exhibit, aut congelabitur, aut phlebotomator patietur anxietates et labores in suo opere. Similiter hæc accident, si hora Saturni fiat phlebotomia. Et si fiat minutio Luna applicante ad Martem, post minutionem mouebitur cholera, & si Saturnū, mouebitur melancholia, & si fuerit cursu uacua, mouebitur flegma.

Verbum LXXXVI.

Bonum est in phlebotomijs, quod Luna sit in Aricete uel Libra, & salua. Optimum autem, si tunc ad Iouem uel Venerem applicuerit, quia non timebit de ea minutione phlebotomatus, imò sentiet se leuem, eritq; ei proficua, malusq; exhibit sanguis, & renouabitur bonus.

Verbum LXXXVII.

C In phle

In phlebotomijs et phramacijs cauendū, ne dominus octauī miscatur cum Luna, uel cum domino ascendē-
tis. Similiter, ne Luna & dominus ascendētis sint in
quarta uel octaua. Nec etiam dominus octauæ sit in ali
quo angulorum. Non laudatur etiam, quod Luna sit
in ascendente.

Verbum LXXXVIII.

Meliora signa in accipiendo purgatoria, sunt a-
quatica, et secunda medietas Libræ. Sitq; dominus a-
scendētis coniunctus, uel de beneuolo applicans Pla-
netæ sub terra existenti. Et si pharmacū fuerit in forma
electuarij, Cancer est melior. Et si in forma pillularū,
Piscis. Et si fuerit potio, Scorpio, & secunda medietas
Libræ.

Verbum LXXXIX.

Cave in laxatione uentris, ne dominus ascendētis
applicet corporaliter, uel per aspectum domino medij
cæli, uel Planetæ existenti supra terram, maxime in me-
dio cæli, et Luna existente in signo ruminanti. Si enim
hec omnia affuerint, mouebitur medicina sursum, &
euomet eam.

Verbum XC.

In medicinis purgantibus per inferius, signa rumi-
nantia sunt ualde mala, sicut in uomitiuis sunt ualde
bona. Et maxime laudantur in uomitiuis Aries et Tau-
rus, maxime cum Luna fuerit lumine diminuta, & de-
scendēs in latitudine. Et remoue infortunas, et caueas à
quarto

quarto aspectu Solis, maxime in Ariete.

Verbum XCI.

Cum aliquod membrum corporis euacuare uolueris, fortifica signum illius membri cum fortunis, & remoue ab eo infortunias. Et cum humorem melancholicum euacuas, bonum est, ut Luna applicet Ioui de beneuolo. Et si flegmaticum, Soli. Et si cholericum, Veneri. Et caue, ne Planeta, cui applicat Luna, uel dominus ascendens sit retrogradus, quia medicina uometur.

Verbum XCII.

Si quis purgatorium acceperit Luna coniuncta Ioui, allicuiabitur & minuetur opus eius. Confortabitur enim natura supra medicinam, & eius destruet operationem. Nam in purgatorijs, melior est Lune applicatio ad Venerem, q̃ ad Iouem.

Verbum XCIII.

In medicine constrictiue administratione, sit Luna in gradibus sue exaltationis applicans Ioui, maxime si Luna & Iupiter, ac dominus ascendens fuerint declinantes ad arctos. Et caue in hoc à Venere et Marte.

Verbum XCIII.

Tangere membrum ferro, & Luna in signo illius membri, periculosum.

Verbum XCV.

Non est bonus uomitus, Luna in Leone, sicut non est bona circumcisio, nec partium circa uesicam incisio Luna in Scorpione.

C 2 Ver-

Verbum XCVI.

In oculorum curati onibus multum commendatur, ut Luna sit aucta lumine, & numero, et libera ab infortunis, & ab omni radio Martis euasa. Et iterum caue, ne Mars sit in ascendente, est enim Mars magnus damnator omnium membrorum capitis.

Verbum XCVII.

In enematis administratione meliora signa sunt, Libra & Scorpio. Et caue, ne dominus ascendens aspiciat dominum sextæ, sed applicet Veneri.

Verbum XCVIII.

Cum balneū exsiccatiuū administrare uolueris cōtra ægitudines frigidas et humiditas, sit Luna in signo calido et sicco, et applicet Soli, aut Marti de bencuolo. Et si balneū madefactū, sit Luna in signis aqueis. Quod si in Cancro de bencuolo applicet Ioui. Et si in Piscibus, Veneri. Et si in Scorpione, eorum alterutri.

Verbum XCIX.

Cū calefacere uel infrigidare, humectare uel desiccare uolueris, fac ascendēs signū illius naturæ, et pone Lunam et dominum ascendens in signo eiusdem naturæ. Et caueas semper ab infortunis.

Verbum C.

In omni opere tuo, quod circa corpus humanum exercere incipis, fuge horas Saturni & Martis, et elige horas Iouis et Veneris.

F I N I S.

IOANNIS

SCHONERII MATHEMATICI

in Lunæ obseruationem collectanea.

Mansionem Lunæ ad quodcunq; tempus colligere.

QUære locū Lunæ ex diario, uel ex tabulis Astronomicis ad diem, cuius mansionē optas, cum locum Lunæ conseras in tabula mansionū .28. Lunæ sequenti, inter signa et gradus mansionum. Nam ubi offenderis signum et gradum Lunæ tui diei propositi in principio mansionis, illa erit mansio Lunæ tui propositi, cuius numerus ad leuam tabulæ, qualitas uero et natura eiusdē mansionis ad dextrā manum reperiēs. Si autē locus Lunæ tui diei nō directē in numeris principij mansionis inuentus fuerit, sed inter numeros finis et principij, erit tunc Luna in ea mansione, quā numerus principij mansionis denotat. Exemplo isto accipe. Si locus Lunæ præcise fuerit. 19. graduū. 56. minutorum Arietis, cum numerū consero numeris mansionū, et quia directē in principio mansionis primæ inuenitur, Lunam eo die in mansione prima fore denotat. Qualitas autē eius dextram uersus, temperata reperitur. Si autē locus Lunæ nō directē in numeris principij mansionis repertus, ut exemplo utar, fuerit, ut in. 20. 21. etc. usq; in gradum 2. in. 16. Tauri, adhuc esset in mansione prima. Et sic eodem modo de reliquis.

TABVLA .28. MANSIONVM LV
ne, nostro seculo durabilis.

Numerus.	Initium man			Finis sionis.			Qualitates.
	S	G	M	S	G	M	
1	♊	19	26	♋	2	17	Temperata.
2	♋	2	17	♋	15	9	Sicca. (uitāda.
3	♋	15	9	♋	28	0	Humida multū, sed
4	♋	28	0	♌	10	52	Humida multum.
5	♌	10	52	♌	23	43	Sicca & calida.
6	♌	23	43	♍	6	35	Temperata.
7	♍	6	35	♍	19	26	Humida.
8	♍	19	26	♎	2	17	Temperata.
9	♎	2	17	♎	15	9	Sicca.
10	♎	15	9	♎	28	0	Humida.
11	♎	28	0	♏	10	52	Temperata ad frigi.
12	♏	10	52	♏	23	43	Humida.
13	♏	23	43	♐	6	35	Temperata.
14	♐	6	35	♐	19	26	Temperata.

Numerus.	Initium			Finis			Qualitates.
	man			sionis.			
	S	G	M	S	G	M	
15	♈	19	26	♊	2	17	Humida. (uitāda.
16	♊	2	17	♊	15	9	Humida et frigi. sed
17	♊	15	9	♊	28	0	Humida multum.
18	♊	28	0	♋	10	52	Sicca, sed uitanda.
19	♋	10	52	♋	23	43	Humida.
20	♋	23	43	♌	6	35	Humida.
21	♌	6	35	♌	19	26	Temperata.
22	♌	19	26	♍	2	17	Temperata.
23	♍	2	17	♍	15	9	Sicca.
24	♍	15	9	♍	28	0	Sicca.
25	♍	28	0	♎	10	52	Humida.
26	♎	10	52	♎	23	43	Sicca, sed uitanda.
27	♎	23	43	♏	6	35	Humida.
28	♏	6	35	♏	19	26	Temperata.

C 4 Impo

IMPEDIMENTA LVNAE, QVI-
bus vires ac influxus eius debilitantur atq;
impediuntur, quantum huic propo-
sito deseruiunt, undecim colli-
guntur.

Primum. Quando combusta fuerit intra Solis radi-
os, aut in oppositis, siue etiam in quadratis configura-
tionibus eiusdem fuerit. Dicitur autem Luna combu-
sta, cum antecedit, uel sequitur Solem minus. 12. gradi-
bus, & ista dicitur maior debilitas Lune.

Secundum. Quando infortunis, ut Saturno uel Mar-
ti iungitur, aut per diametrum uel tetragonum eorum-
dem aspicitur.

Tertium. Quando capiti uel caudæ draconis Lune
infra. 12. gradus coniungitur.

Quartum. Quando in Galaxia constituitur, quod est
ab octauo gradu Geminorum ad secundum usq; Can-
cri. Item ab octauo Sagittarij usq; in. 13. eiusdem. Eti-
am à. 24. Sagittarij ad secundum Capricorni gradum.

Quintum. Quando stellis fixis de natura Saturni
uel Martis coniungitur, prope zodiacum existentibus.

Sextum. Quando cursu tarda existit. Dicitur autem
cursu tarda, quando medius eius motus diurnus maior
fuerit uero eius motu diurno.

Septimum. Quando cursu uacua fuerit, hoc est,
quando neq; Soli, neq; aliaui Planetarum aliquo radia-
tionis

tionis genere configuratur.

Octauum. Quando obfessa fuerit ab infortunis Saturno scilicet & Marte, aut inter radios eorundem malignos.

Nonum. Quando peregrina fuerit, hoc est, quando nullam habuerit de quinque dignitatibus essentialibus fortitudinem.

Decimum. Quando est in uia combusta. Est autem uia combusta à 28. gradu Libræ in 3. Scorpionis gradum.

Vndecimum. Quando fuerit in loco eclipsis Solis uel Lune, donec eius significatum durauerit.

Notandum etiam uenit, quod in administratione medicaminum, atque earum præparatione ad minus impedimenta Lune summopere uitanda sunt, & qualitas mansionis Lune eidem medicinæ competens eligenda. Quare, si alicui corpori humano per medicinas humiditatem inducere intendimus, fiet tunc præparatio & administratio earum, Luna in mansione humida absque impedimentis disaccente. Si autem siccitatem inducere intendimus, fiet præparatio et administratio earum Luna in mansione siccâ absque impedimentis existente. Medicinæ uero, quæ sunt pro conseruatione corporis, in sanitate præparentur, ac porrigentur Luna perambulante mansionem temperatam, semper tamen sit libera ab impedimentis supradictis. Hæc diligenter obseruanda erunt à medico.

IOANNIS

IOVIANI PONTANI, IN VER-

bum. LX. ac. LXI. centiloquij Pto-

lcm ei de Criticis diebus & Lunæ

motus observatione, expo-

sitio.

Ptolemæus. LX. uerbo.

Super ægrotis Criticos dies inspice, ac Lunæ peragrati-
onem in angulis figuræ sedecim laterum, ubi e-
nim eos angulos bene affectos inueneris, bene erit lan-
guenti, contra male, si afflictos inueneris.

PONTANVS.

Qui sint dies Critici non medicis solum, uerumeti-
am cuius aliquo ingenio prædito, satis cognitum est. Di-
cti autem Critici, quod morborum ipsorum perinde ac
iudices sint, siquidē ipsis illis diebus morbi ne an ægro-
ti futura uictoria sit, potissimum iudicari potest, unde
Græci κριτικοί, id est iudicatiui, aut si malueris, dis-
cretiui, quod discernendi uim habeant, dicti sunt, quos
esse septimum, quartumdecimum, ac uigesimumprimū
diem, ex quo ægritudo ipsa coepit, generaliter quidem
Medici consentiunt, quippe, quos maxime obseruant,
cum eorum maximum esse iudicium, sentiant. Cur au-
tem eos tantopere obseruent, ratio hæc est, Luna cum
nostris corporibus dominetur ob insitum sibi uim ac po-
testatem

testatem, ipsos corporum humores excitat, ac pro arbitrio moderatur. Quocirca locus eius ubi egrotare quis coepit, diligenter inspiciendus est, ac locus. Item haec aduersus, & utriusq; medius à dextra ac sinistra. Cum enim tria haec loca, quem locum egritudinis hora Luna tenebat aduersis, & ut Graeci dicunt, diametris, ac quadrangulis radijs hostiliter feriant, ubi ad unumquemq; locorum eorum Luna transierit, necesse est uti morbus ille maiorem q̃ in alijs diebus commotionem faciat, propter aduersantium locorum naturã, ad quæ Luna peruenit. Peruenit autem ad locum oppositum quartodecimo seu quintodecimo die, ad loca uero quadrangula, hoc est ad primum quidem quadrangulum, qui locus medius est loci Lunaris atq; aduersi, die septimo octauo uero, ad secundum uero uigesimo primo secundo uero die, quorum dierum quod iudicia manifesta sunt, eam ob rem hi à Medicis potius obseruantur. Sed Mathematico de morbis, deq; ijs, quæ morbo accidunt, prædicere uolenti, alijs quoq; dies obseruandi magna etiam diligentia sunt. Fieri enim potest tum propter coniunctiones fixarum stellarum, quæ noxiæ qualitatis sunt, tum etiã propter nocentis Planetarum aspectus. uti Luna in alijs etiam diebus maiores atq; concitatiores commotiones humorum excitet, contra ut diebus, quos ante diximus, propter coniunctiones, aspectus uero adiuuantium stellarum, motus minores atq; sedatiores fiant, quod ipse non semel obseruaui, ea prædicere ausus, quæ res
ipsa

ipsa comprobauit. Vt autem prædicere Mathematicus hæc possit, figuram cæli tempore ægritudinis incipientis ita constituet, ut e singulis uigintiduobus gradibus particulisq; minutis triginta unum latus efficiat, qui numerus quater ductus, quartam cæli partem implet. Quæ ratio docet gradus duos ac uiginti cum dimidiato gradu sedecies multiplicatos, trecentos ac sexaginta gradus complecti, quot graduū totus cæli ambitus est. Hæc sedecim latera e singulis duobus ac uiginti gradibus partibusq; minutis triginta constituta, figuram sedecim laterum faciunt, qua figura constituta, et laterum angulis probe consideratis, non modo qui Critici uocantur, uerū etiam cæteros omnes dies inspiciens, iudicabisq; pro statu Lunæ atq; angulorum ipsorum, uel felici, uel aduerso, commotiones ipsas aut sedatiores, aut grauiores futuras. Quæ res, si à Medicis obseruaretur, et cum ipsis cautius, et cum ægrotis multo melius ageretur, neq; tam fallerentur q̃ falluntur, ubi quo minime suspicantur die, grauiores commotiones accidūt. Ne autem fallare, morbi qualitas cum stellarū qualitate, quæ Lunæ angulisq; configurabuntur, comparanda est.

Ptolemæus LXI. uerbo.

Luna significat ea, quæ corporis sunt, ut quæ ei pro motu similia sunt.

Pontanus.

Non solum apte, uerum etiam necessario enunciatiū hoc à Ptolemæo subiicitur, quo docemur rationabile esse.

esse, uti *Lunæ* motus à Medicis obseruetur, quem corpora ipsa sequantur. *Luna*, inquit, significationem atq; imperium habet eorum, quæ corporis sunt. Dixit autem corporis, quod ea, quæ spiritus sunt, *Soli* magis attribuntur. Quod autem *Luna* corporibus imperet, incrementa ac decrementa ipsius plane docent, siquidem ex crescente *Luna* corpora implentur atq; humoribus exsuperant, decrescēte magis ac magis euacuantur atq; arescunt, id quod in omni syluestri materia cédenda etiā à rusticis obseruatur. Namq; materia cæsa cum *Luna* lumine aucta est, quod humidi fiat accessio marcet, ac breui etiam tempore carie conficitur, siquidem humidum ipsum suapte natura & facilius & citius corrumpitur. Contra materia cæsa cum decrescens *Luna*, per quam exiguo est lumine diutius perennat, nam quod tunc siccior atq; attenuatior est, nō tam facile corrumpitur. Hoc ipsum etiā in conchylijs, cancrisq; atq; in uulneribus capitis manifestissime cernitur, estq; res clarior, quā ut probatione multa indigeat. Non mirum igitur si corpus febribus affectum pro mo'u ac statu *Lunæ* alias maiores, alias minores commotiones sentit, quando etiam ubi sanum ac firmum est, ad illius motum nunc abunde se implendo, nunc tenuiter extenuando naturaliter moueatur.

F I N I S.